

brietatea sub semnul cărora a pus montarea piesei lui Miller.

O metamorfoză similară, sesizabilă în adecvarea mijloacelor la partitura dramatică, o realizează și scenograful Ștefan Hablinski; plastica sa este eliberată aci de violențele cromatice și stilizările specifice reminiscenței pe care îndelungata experiență în domeniul teatrului de păpuși le mai strecura uneori, nevoit, în spectacolele sale anterioare. Atmosfera dorită de Miller în decorul hălei de ambalaj este realizată de scenograf între ziduri înalte de cărămidă aparentă, sub arcada unui pod rulant și a unor părți de automobil suspendate, prin sugerarea cu ajutorul unor dulapuri deschise și a meselor de ambalaj, a spațiului de depozitare, continuat parcă mult dincolo de arlechini. Remarcabil mi se pare în spectacolul de la Teatrul Mic și costumația minuțios caracterizantă, dovedind rafinament plastic și cultură a detaliului vestimentar.

O concepție regizorală ca aceea a spectacolului cu *Amintirea a două dimineți de luni* presupune din partea interpreților o caracterizare amănunțită a personajelor, capabilă să aducă în scenă prezențe vii, cu reacții omeneste neașteptate, cu ticuri și deprinderi profesionale, personaje care, așa cum își dorea Miller, să poată mărturisii pe scenă „pe ce lume trăiesc, cu ce

se ocupă ca să trăiască, cum se poartă acasă, locul unde muncesc“... Ștefan Ciubotărașu (Gus) și N. Neamțu-Ottonel (Jim) realizează aproape integral acest deziderat, în timp ce C. Codrescu (Kenneth), I. Marinescu (Larry), V. Nițulescu (Tom) și mai ales D. Furdui (Bert) pun în compozițiile lor prea multe elemente deja cunoscute, deja văzute în alte roluri, poate la îndemina actorului, dar nu întotdeauna potrivite pentru imaginea pe care și-o dorește dramaturgul, pentru cea notă inedit-cotidiană, pe care ar trebui să ți-o aducă cotidian personajul. Cu toată prezența unor stridente în joc și a unor apariții fără consistență — personaje pe care actorii ce nu-i mai amintim aci te ajută să nu le reții (nu pentru că rolurile ar fi ne semnificative!) —, nu poți să nu remarci efortul colectiv către omogenizarea ansamblului, care aci nu vrea să însemne doar înscrierea în același registru interpretativ și subordonarea la aceeași baghetă regizorală, ci poate refuzul orgoliului profesional al momentului de virtuozitate, subordonarea generală față de intenția regizorală, care își dorea să aducă pe primul plan cea textură de prezențe umane căreia Miller îi dedică piesa sa.

B. T. Rîpeanu

TEATRUL „LUCIA STURDZA BULANDRA“

„COMEDIE PE ÎNTUNERIC“ de Peter Shaffer *

Autor clasat de unii critici occidentali în rîndurile „furioșilor“ britanici, Peter Shaffer este aproape necunoscut la noi, cu excepția unei prime întîlniri pe țară — a publicului din Oradea — cu drama sa *Vînătoarea regală a soarelui* — reprezentativă pentru registrul unui teatru angajat; (din păcate, mereu amînată în ultimii doi ani din repertoriile teatrelor bucureștene). În schimb, iată această *Comedie pe întuneric*, scrisă în 13 zile, la sugestia Teatrului Național din Londra, incontestabil exercițiu dramatic, dar numai atît. Prin stringența construcției, virtuțile tipologice ale personajelor și un umor parcimonios de replică, — Shaffer

se dovedește însă și aci un meșteșugar redutabil al teatrului, mai puțin un artist original.

Pretextul, care declanșează întreaga fabulație, este — în sine — excelent, o convenție pură, pe care scena (și sala!) o suportă cu dezinvoltură; la ridicarea cortinei, totul este cufundat în întuneric, dar dialogul care depășește rampa este de o naturalețe frapantă — se discută despre culori, forme, sînt citite titlurile unor discuri etc. Apoi, manevrarea pick-up-ului produce un scurt circuit și... scena se luminează. Adică eroii rămîn în beznă absolută. De aici înainte, publicul va urmări o întregă nostimadă în care, la lumina

* Regia: Valeriu Moisescu. Decorul: Paul Bortnovski. Costumele: Pia Oroveanu. Distribuția: Ștefan Bănică și Adrian Georgescu (Brindsey Miller); Mariella Petrescu (Carol Melkett); Vally Voiculescu-Pepino (Miss Furnival); Marius Pepino (Colonelul Melkett); Puiu Hulubei și Dan Damian (Harold Gorringer); Gina Patrichi și Violeta Andrei (Clea); Gheorghe Ghiulescu, (Schuppanzigh); Traian Petruț, (Georg Bamberger).

urmărind
premierele

reflectoarelor, actorii trebuie să lase să se înțeleagă că orbecăiesc, pe parcursul celor două acte. Prilej evident pentru nenumărate qui-pro-quo-uri, încurcături, gag-uri, ca în filmele cu tarte cu frișcă (lăsate, în general, la discreția regiei), totul guvernând de intenția unei deconspirări malițioase a adevăratelor esențe ale personajelor. Căci, desigur, pe întineric oamennii se cred nesupravegheați și, deci, se trădează.

Da, pretextul este cu adevărat excelent pentru instaurarea unui climat permanent de ironie. Și piesa abundă în tot soiul de ironii, de la un capăt la altul. Dar intenția de care vorbeam mai înainte, rămîne firavă și mai mult ipotetică, căci „măștile”, care ar fi trebuit să cadă, sînt de cele mai multe ori inexistente, sau au căzut de la început. Vreau să spun că aproape toate personajele se definesc tipologic încă de la primele lor replici, nemaiaipărint — pe parcursul dezvoltării intrigii — nici un element de surpriză. În aceste condiții, ironia intenționată se re-

zumă la o banală caricatură, tot mai mult îngroșată, dar în fond cuminte și fără urmări.

Singur cazul lui Miss Furnival, domnișoara bătrînă și pretins ascetă, se abstrage acestei reguli generale; căci Miss Furnival, cea care debutează în scenă proclamînd principiul austere, o părăsește într-o stare de beție, de un comic fără echivoc. Aici a căzut o mască. Să-l mai adăugăm și pe inflexibilul colonel Melkett care — printr-o inspirație regizorală și nu scriitoricească — își dezvăluie la un moment dat neașteptate libidouri. Rămîne de discutat însă dacă această notă — pe care Valeriu Moiescu i-a conferit-o personajului — este sau nu în spiritul foarte britanic al eroului.

Această șablonizare a evoluției personajelor nu a fost eludată de Peter Shaffer nici în ceea ce-l privește pe eroul principal, sculptorul Brindsley Miller. Continua lui pendulare între cele două femei — superficiale („gisculițe”, așa zice) Carol și pasionala Clea, nu sînt avataruri de na-

De la stînga la dreapta : **Marius Pepino (Melkett)**, **Adrian Georgescu (Brindsley Miller)**, **Dan Damian (Harold Gorringe)** și **Vally Voiculescu-Pepino (Miss Furnival)**

tură să ne surprindă (situația e de o banalitate clasică) și nici să ne lămurască prea mult structura eroului. Finalul piesei, de altfel, este de o ambiguitate care nu face decât să accentueze lipsa de consistență a tipului: după un schimb de replici cu Clea (care urmează unei discuții înversunate dintre cei doi), s-ar părea că Brindsley s-a reîntors — neașteptat și nemotivat — la vechea lui pasiune. Dar, în același timp, încearcă să-i dea explicații lui Carol: miliardarul Bamberger, care în sfârșit a venit, dispare și nu știm ce se va întâmpla când va reapărea; Harold Gorringer și colonelul Melkett — cuplul de răzbunători furioși — își încețază cursa după Brindsley, cortina cade și... piesa o poate lua de la început, qui-pro-quo-urile pot să-și continue lanțul, am rămas de fapt — noi împreună cu personajele piesei — cam în aceeași fază ca și la ridicarea cortinei.

Ce l-a îndemnat pe regizorul Valeriu Moisescu să-și aleagă această piesă? Poate faptul că „pretextul” pe care îl aminteam mai sus era, totodată, și un pretext de inventivitate și chiar virtuozitate regizorală și actoricească (chiar dacă sterile, consumate în gol). Regizorul și echipa de interpreți trebuiau să „umple” spațiul de joc cu infinite truvaiuri generatoare de ris, ori acest lucru a fost în mare parte împlinit. Chiar cu prisosință, deoarece, în unele momente, spectatorii nici nu mai urmăresc textul (și umorul de replică), ci bufonada care nu se mai termină, împinsă uneori pînă aproape de marginile clowneriei. În distribuția rolurilor, Moisescu nu a făcut decât o singură greșală: distribuirea lui Ștefan Bănică în rolul principal. Spre deosebire de Adrian Georgescu pe care-l dublează (și care se achită cu vervă, dar și cu pondere, reușind mai des în postura de zăpăcit și incurcă-lume), Ștefan Bănică con-

struiește — într-o comedie tipic englezescă — un personaj balcanic, șmecher și fanfaron, foarte terestru și cîtuși de puțin sculptor. Marele și realul său talent se cheltuiește aici în șarje, nu rareori vulgare, care stîrnesc — e drept — hazul, dar un haz îndoielnic. Violeta Andrei și Gina Patrichi au dat, fiecare câte o variantă credibilă, dar destul de cuminte, a Gleei, prima accentuînd mai ales un fel de fanatism abulic, iar cea de a doua, o pasiune mai rațională și mai explicată, cu accente în glas ce aminteau de *D-ale carnavalului*. Carol, în interpretarea Mariellei Petrescu a fost nostimă, superficială și oarecare, însă fără nuanțe, în afară de unele stridente insuportabile ale vocii.

În două scurte apariții savuroase — ne-au convins Gheorghe Ghițulescu (Schuppanzigh) și Traian Petruț (Georg Bamberger) și și-au primit fiecare aplauzele pe care le meritau. Marius Pepino (Melkett), într-un rol mai mare l-a redus prin stereotipie la o singură ipostază. Surprinzător prin nuanțarea unei caricaturi fine și rafinat incisive a fost Dan Damian (Harold).

Dar creația actoricească a acestui spectacol a fost — fără îndoială — cea marcată de Vally Voiculescu-Pepino. Miss Furnival a fost singura care a jucat tot timpul „comedia pe întuneric”, cu imaginație și bun gust, compunînd o mască decrepită și ridicolă, memorabilă. Este singura care a reușit să exprime nu numai o caricatură, dar și un destin; poate și pentru că rolul o favoriza.

În încheiere, notăm decorul frumos, funcțional, dar fără străluciri, al lui Paul Bortnovski și costumele inspirate — semne de Pia Oroveanu.

Dinu Kivu

TEATRUL „BARBU DELAVRANCEA”

„HOȚII” de Friedrich Schiller*

Să faci cu o piesă clasică un spectacol contemporan nu este o îndeletnicire tocmai ușoară. Ne-a dovedit-o recent montarea cu *Hoții* de Schiller, la Teatrul „Barbu Delavrancea”.

Ispitit de cerința viziunilor „îndrăznețe”, dornic să încerce o tratare modernă a unui text vechi de aproape două secole, Mircea Marosin, în dublă calitate de regizor și scenograf, ne-a propus o

* Regia și scenografia: Mircea Marosin. Distribuția: Cornel Gîrbea (Maximilian von Moor); Alexandru Repan (Karl); Ion Omescu (Franz); Sanda Maria-Dandă (Amalia); G. Bănică (Spiegelberg); Dumitru Fedoreac (Schweitzer); Adrian Petrache (Roller); Stelian Cremeniuc (Schwarz); Costin Prișcoveanu (Grimm); Marius Marinescu (Razmann); Constantin Rășchitor (Schufferle); Eugen Petrescu (Hermann); Dominic Stanca (Daniel); Iulian Marinescu (Preotul).